

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Patrologia
Prowadzący	
Wydział	Wydział Teologiczny
Kierunek	Teologia ogólna
Poziom studiów	Jednolite studia magisterskie
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Moduł specjalnościowy	
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki teologiczne
Obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	1
Semestr	2
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (obowiązkowy, do wyboru)	obligatoryjne
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (symbole)	TMA_W01; TMA_W26; TMA_W28
Rodzaj zajęć (wybór z listy*)	wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	4
Wymagania wstępne	Podstawowa znajomość Biblii, zasad wiary i pojęć chrześcijańskich oraz historii Kościoła w starożytności
Opis i cele przedmiotu Patrologia	Zapoznanie studentów z literaturą wczesnochrześcijańską, życiem i działalnością poszczególnych ojców Kościoła i pisarzy kościelnych, jako świadków Tradycji, z uwzględnieniem rozwoju ich myśli teologicznej w kontekście społeczno-politycznym.

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1. Zagadnienia wstępne. Przedmiot i zadania patrologii. Terminologia patrystyczna.	2
2. Ojcowie Apostolscy (Didache, Klemens Rzymski, Ignacy Antiocheński, Polikarp ze Smyrny). Pokuta – nawrócenie po chrzcie. Pasterz Hermasa.	2
3. Prześladowania chrześcijan i literatura o męczeństwie.	2
4. Apologeci wczesnochrześcijańscy. Justyn Filozof i Męczennik.	2

5. Gnoza (ortodoksyjna i heterodoksyjna) i reakcja Ireneusza z Lyonu.	2
6. Środowisko afrykańskie: Tertulian i Cyprian z Kartaginy.	2
7. Szkoła Aleksandryjska. Klemens Aleksandryjski. Orygenes.	2
8. Początki monastycyzmu: św. Antoni, Pachomiusz, apoftegmaty. Euzebiusz z Cezarei – ojciec historii Kościoła.	2
9. Atanazy Wielki i problem arianizmu. Geneza i przebieg Soboru Nicejskiego (325).	2
10. Ojcowie Kapadocy: Bazyli Wielki, Grzegorz z Nazjanzu, Grzegorz z Nyssy. Sobór Konstantynopolitański I (381).	2
11. Spór św. Cyryla Aleksandryjskiego z Nestoriuszem. Sobór Efeski (431)	2
12. Papież epoki najazdów barbarzyńców – Leon Wielki. Sobór w Chalcedonie (451).	2
13. Relacje Kościół – cesarstwo: Ambroży, Jan Chryzostom.	2
14. Pismo święte i teologia IV/V w: Hieronim. Augustyn.	2
15. Konsolidacja dorobku Ojców a nowe wyzwania: Grzegorz Wielki, Maksym Wyznawca, Izydora z Sewilli, Jan Damascceński.	2
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie <i>absolwent po tych studiach</i> będzie wiedział i umiał)	<u>Opis przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie <i>student po tym przedmiocie</i> będzie wiedział i umiał)	<u>Sposoby weryfikacji</u> efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy...)
TMA_W01	wykazuje pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej teologii, szczególnie w zakresie teologii biblijnej, systematycznej, praktycznej oraz dialogu międzyreligijnego	Student zna podstawowy zasób wiedzy dotyczący przedmiotu i zadań patrologii (postaci Ojców Kościoła, ich dzieła, zagadnienia teologiczne, kontekst historyczny). Potrafi wymienić oraz omówić najbardziej charakterystyczne elementy nauczania Ojców Kościoła. Student definiuje podstawowe pojęcia z zakresu teologii wczesnego Kościoła oraz umie je powiązać z wydarzeniami związanymi z historią Kościoła. Student nabiera praktycznych umiejętności dotyczących pracy nad tekstem źródłowym poddając go krytycznej i teologicznej analizie.	Kolokwia (quizy) pisemne / online Końcowy egzamin ustny
TMA_W26	charakteryzuje procesy zmian zachodzące w kręgu kultur będących pod wpływem chrześcijaństwa w kształtowaniu się kultury Europy	Student zna bogactwo świata antyku chrześcijańskiego w kontekście ówczesnej sytuacji religijno-społeczno-politycznej. Potrafi wyjaśnić wpływ wczesnego Kościoła na gruntowne zmiany społeczno-polityczno-prawne cesarstwa rzymskiego. Potrafi wskazać najważniejsze zabytki kultury starożytnej ukształtowane z inspiracji chrześcijaństwa.	Końcowy egzamin ustny
TMA_U28	proponuje rozwiązania nietypowych problemów w sytuacjach profesjonalnych, integrując pogłębioną wiedzę teologiczną z wiedzą z innych dziedzin	Student rozpoznaje motywy i przyczyny późniejszych teologicznych ustaleń urzędu nauczycielskiego Kościoła. Ma świadomość rozwoju doktryny oraz potrafi wyjaśnić	Końcowy egzamin ustny

		odwzorowanie nauki Ojców w innych dziedzinach wiedzy (np. architekturze, literaturze, prawie itd.)	
--	--	--	--

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

	Metoda wykładu z zastosowaniem technik multimedialnych
	Metoda analizy tekstów źródłowych i dyskusji

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	30	
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)	15	2
	przygotowanie do zaliczenia (np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)	45	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Końcowa ocena z wykładu:

1. Aktywny udział w wykładach (obecność, udział w dyskusjach) – 20%. Możliwe 2 nieobecności usprawiedliwione.
2. Średnia ocen z quizów zaliczeniowych (po wykładach) w trakcie trwania semestru – 20%
3. Egzamin końcowy ustny – 60%.

Literatura obowiązkowa

	Drączkowski F., Patrologia, Pelplin-Lublin 1998.
	Benedykt XVI, Katechezy o Ojcach Kościoła, Kraków 2008.
	Padovese L., Wprowadzenie do teologii patrystycznej, Kraków 1994.

Literatura uzupełniająca

	Żurek A., Ojcowie Kościoła - twórcy i świadkowie Tradycji, Tarnów 2013.
	Pietras H., Początki teologii Kościoła, Kraków 2000.
	Starowieyski M. (red.), Nowy słownik wczesnochrześcijańskiego piśmiennictwa, Poznań: Święty Wojciech 2018.

* lista rodzajów zajęć

- ☐ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe

- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- X wykład kierunkowy
- X wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)